

پودمان ۴

نگهداری و حفاظت سامانه فتوولتائیک

واحد یادگیری ۵

نگهداری و حفاظت سامانه فتوولتاییک

آیا می دانید

- چه عواملی در افزایش توان خروجی سامانه فتوولتاییک تأثیرگذار است؟
- نگهداری سامانه فتوولتاییک چه اهمیتی دارد؟
- شرح وضعیت کنترل شارژ چگونه است؟
- همبندی و صاعقه گیر در سامانه فتوولتاییک چه نقشی دارد؟

استاندارد عملکرد

پس از اتمام این واحد یادگیری هنرجویان قادر خواهند بود عیوب و اخطارهای قابل مشاهده سامانه را بررسی کرده و آنها را مرتفع کنند. همچنین آشنایی لازم با انواع اندازه گیری های الکتریکی و انجام آن در نگهداری سامانه خورشیدی پیدا خواهند کرد و می توانند اتصالات حفاظتی سامانه را بررسی و واریسی نمایند.

نگهداری از سامانه فتوولتاییک مستقل از شبکه

سامانه های فتوولتاییک اهمیت بالایی دارد و در پایش

نگهداری این سامانه باید مدنظر قرار گیرد. هزینه نگهداری سامانه های خورشیدی از هزینه نصب بسیار کمتر است. (شکل ۱)

قطعات سامانه فتوولتاییک و اتصالات کابل برای یک بازه ۲۰ ساله نصب می شود.

مقدمه

سامانه های فتوولتاییک در مقایسه با دیگر مولدهای الکتریکی نیاز به نگهداری کمتری دارند. نگهداری از سامانه فتوولتاییک تأثیر مستقیم بر راندمان خروجی و طول عمر سیستم (به طور میانگین ۲۰ سال) دارد. اتصالات همبندی و صاعقه گیر در

فعالیت

پیام زیر چه نکته ای را به برق کاران توصیه می کند (شکل ۱)؟

Photovoltaic systems are becoming more and more common and it is important that any electrician can inspect them and test them.

چرا نگهداری دیزل ژنراتورها نسبت به سامانه‌های فتوولتائیک دارای هزینه بیشتری است؟

شکل ۱- نگهداری سامانه فتوولتائیک

بررسی عملکرد سامانه خورشیدی

برای عملکرد بهینه سامانه، بررسی دوره‌ای عملکرد قطعات و اتصالات جزء موارد مهم نگهداری از سامانه فتوولتائیک است.

نگهداری از سامانه به دو دسته تقسیم می‌شود.

۱- نگهداری از طریق مشاهده

موارد زیر از نوع نگهداری از طریق مشاهده است:

- بررسی کابل‌ها (به دلیل قرار گرفتن در معرض آفتاب، باران و باد) و اتصالات مدول خورشیدی (محکم کردن اتصالات شل شده).
- تمیزی و سلامت صفحه مدول (در مقدار ولتاژ خروجی مؤثر است).
- تهویه اینورتر و کنترل شارژ
- (در عمر بهینه آنها مؤثر است و عملکرد بهینه کنترل شارژ در طول عمر باتری تأثیر دارد).
- بررسی ساختمان پنل‌ها (بررسی بسته بودن پیچ‌ها و ساختار فلزی پایه‌ها).

۲- نگهداری از طریق تست و اندازه‌گیری

موارد زیر از نوع دوم نگهداری است:

- ثبت ولتاژ و جریان خروجی پنل و مقایسه با مقادیر مجاز.
 - اندازه‌گیری ولتاژ بی‌باری و جریان اتصال کوتاه مدول خورشیدی.
- در این بخش سعی شده تا ترکیبی از هر دو نوع نگهداری آورده شود. نگهداری و پایش سامانه در توان بیشینه سامانه بسیار مهم است. عوامل متعددی باعث می‌شود تا توان تولیدی سامانه در عمل کمتر از مقدار نامی باشد. این عوامل عبارت است از:

- بازده مبدل
- تلفات سامانه فتوولتاییک
- تأثیر دما
- اثر آلودگی

ضوابط فنی عملکرد و نگهداری^۱

سیستم‌های خورشیدی در مقایسه با سیستم‌های دیگر تولید انرژی، نیاز به تعمیر و نگهداری کمتری دارند. با این حال تعمیر و نگهداری مناسب سیستم‌های خورشیدی سبب افزایش ۱۲ درصدی مقدار انرژی قابل دریافت از سیستم نصب شده می‌شود. بعضی از شرایط شامل همه اجزا می‌شود، مثلاً همه اجزا سامانه باید تحمل دمای ۲۰- تا ۴۵+ درجه را داشته باشند. انجام فعالیت‌های زیر برای تعمیر و نگهداری از پنل خورشیدی، کنترل شارژ و باتری باید در دستور کار تعمیرات و نگهداری قرار گیرد.

۱- پنل خورشیدی

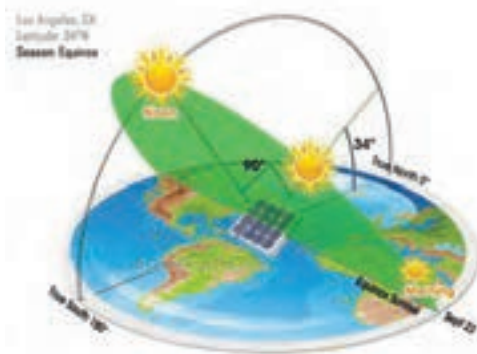
نگهداری پنل خورشیدی از طریق مشاهده مدول خورشیدی در نوع نصب قابل بررسی است. کیفیت و نوع نصب پنل‌ها در بازدهی سامانه مؤثر است. در جدول ۱ به بازده خروجی انواع نصب مدول اشاره شده است.

جدول ۱- بازده پانل‌های (آرایه‌ها) فتوولتاییک برای حالت‌های نصب مختلف

نوع نصب	ثابت	ثابت دو فصلی	ثابت چهار فصلی	ردیاب دو محوره
نسبت به حالت بهینه (درصد)	۷۱/۱	۷۵/۲	۷۵/۷	۱۰۰

بازدهی نصب مدول خورشیدی در کدام دو فصل به هم نزدیک‌تر است؟ با افزایش عرض جغرافیایی چه تغییر در زاویه تابش خورشید ملاحظه می‌شود؟ (شکل ۲)

تحقیق کنید

شکل ۲- دو فصل مختلف

چه عواملی در کاهش توان خروجی چراغ‌های خورشیدی پارک‌ها و چراغ‌های راهنمایی و رانندگی اثرگذار است (شکل ۳)؟

شکل ۳- کاربرد مدول خورشیدی

برای بهره‌وری بیشتر مدول‌های خورشیدی در دوره‌های ۳ ماهه (براساس میزان آلودگی در هر منطقه) باید عملیات نظافت سطح مدول به شرح زیر انجام گیرد. البته بهتر است نظافت مدول‌ها در زمان عدم تابش نور خورشید انجام شود. چرا؟

- ۱- تمیز کردن مدول‌ها تنها با آب بدون استفاده از مواد شیمیایی و حلال انجام شود (شکل ۴).
- ۲- در صورت کثیف شدن زیاد سطح مدول، برای تمیز کردن باید از آب و پارچه‌ی نظافت نرم استفاده کرد (شکل ۵).
- اگر آب مورد استفاده برای نظافت سطح مدول دارای رسوبات و املاح باشد برای شست‌وشو مناسب نیست.

شکل ۴- تمیز کردن مدول‌های خورشیدی

شکل ۵- تمیز کردن با پارچه نرم و آب

متن زیر چه تذکر مهمی در مورد تمیز کردن و بازرسی مدول خورشیدی را بیان کرده است؟

Do not use a metal brush to clean solar panel surface. Detergents should not used.

Take adequate precautions while doing maintenance of the solar panels since these are located on rooftops and there is the risk of falling off.

برای جلوگیری از شوک الکتریکی، باید هنگام تمیز کردن پنل‌ها، جواهرات فلزی از دست خارج شود. هرگز نباید روی پنل‌ها ایستاده یا پرید. همچنین باید از افتادن اجسام روی آنها جلوگیری کرد. پنل‌ها باید از گازهایی قابل اشتعال دور باشند. اگر آسیب دیدگی پنل بعد از عملیات پاک‌سازی رخ دهد باید اقدام به تعویض پنل معیوب کرد.

فعالیت

متن زیر چه تذکر مهمی در مورد جلوگیری از شوک الکتریکی با مدول خورشیدی را بیان کرده است؟

WARNING: Risk of electric shock! Exercise caution when handling solar wiring. The solar module(s) high voltage output can cause severe shock or injury. Cover the solar module(s) from the sun before installing solar wiring.

ولی نگهداری از مدول خورشیدی در قسمت اندازه‌گیری و تست الکتریکی با فعالیت‌های زیر قابل انجام است. رعایت نکات ایمنی در انجام اندازه‌گیری الکتریکی مهم است.

فیلم

فیلم اندازه‌گیری ولتاژ بی‌باری و جریان اتصال کوتاه به مدت "۱:۴۵" و "۳:۳۵"

فعالیت

مقادیر نامی پلاک مدول خورشیدی شکل ۶ را در شرایط STC بررسی کنید. ولتاژ بی‌باری و جریان اتصال کوتاه اندازه‌گیری شده این مدول با مقدار واقعی چقدر نزدیک است و چرا؟

شکل ۶- مقایسه پلاک و مقادیر اندازه‌گیری شده

سؤال

نکته ایمنی متن زیر را بررسی و تفسیر کنید.

NOTE If the solar modules are connected in an array where the open circuit voltage is 120V DC or above, maintenance can only be undertaken by a suitably licensed electrical worker or contractot.

فعالیت

اثر سایه بر مدول خورشیدی چه تأثیری بر مقادیر ولتاژ بی‌باری و جریان اتصال کوتاه دارد؟ آنها را در شکل ۷ بررسی کرده و در مورد آن بحث کنید.

شکل ۷-الف - اثر سایه بر ولتاژ بی‌باری

شکل ۷-ب - اثر سایه بر جریان اتصال کوتاه

تذکر

در صورت اختلاف بیش از ۲۵ درصد ولتاژ و جریان ثبت شده پنل، نسبت به مقادیر داده شده در برگه اطلاعات فنی سازنده در شرایط هوای کاملاً آفتابی ظهر، پنل باید تعویض شود. البته باید به این نکته توجه داشت که مقدار ولتاژ مدار باز (V_{OC}) یا جریان اتصال کوتاه (I_{SC}) در شرایط STC با شرایط دیگر، این اندازه‌گیری تفاوت خواهد داشت.

یکی از مواردی که در بعضی از کاتالوگ (دیتا شیت) شرکت سازنده مدول خورشیدی اعلام می‌شود، ضرایب تأثیر دما بر ولتاژ مدار باز و ضریب دما بر جریان اتصال کوتاه است.

این ضریب برای ولتاژ بی‌باری با عبارت (V_{OC}) Temperature Coefficient نشان داده می‌شود. مقدار این ضریب برای ولتاژ بی‌باری منفی است و مفهوم آن این است که به ازای هر درجه اضافه دمای بیشتر از $25^{\circ}C$ چقدر از ولتاژ بی‌باری کاسته می‌شود.

مثلاً اگر این ضریب در یک مدول خورشیدی برابر $0/151 V/^{\circ}C$ باشد و دمای محیط برابر $32^{\circ}C$ درجه باشد مقدار ولتاژی که از V_{OC} نامی کمتر اندازه‌گیری می‌شود، برابر است با: $\Delta V_{OC} = (32-25) \times -0/151 = -1/057 V$

با توجه به ضریب تأثیر دما در کاتالوگ مدول خورشیدی جدول ۲ با فرض دمای ۴۰ درجه محیط مقدار اندازه‌گیری شده V_{OC} چقدر خواهد بود؟ اگر تعداد ۱۰ عدد مدول در یک رشته با هم سری شده باشد این مقدار افت ولتاژ چقدر خواهد بود؟

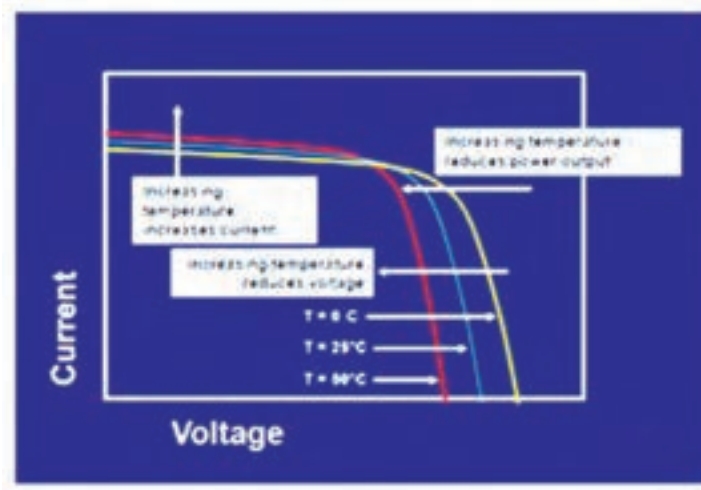
جدول ۲- مشخصات مدول خورشیدی

Rated maximum power	180W
Tolerance	-0/+3%
Voltage at Pmax (Vmp)	36.4V
Current at Imp (Imp)	4.95A
Open-circuit voltage (V_{OC})	44.2V
Short-circuit current (I_{SC})	5.13A
Nominal operating temp	45°C
Maximum system voltage	1000V d.c
Maximum series fuse rating	15A
Operating temperature	-40°C to +85°C
Protection class	Module Application Class A
Cell technology type	Mono - Si
Weight (kg)	15.5
Dimensions (mm)	1580 X 808 X 45
Standard test conditions	Cell temp = 25°C AM 1.5 1000W/m ²
Temperature coefficient (V_{OC})	-0.172 V / °C
Temperature coefficient (I_{SC})	0.88 mA / °C

در همین کاتالوگ ضریب تأثیر دما بر جریان اتصال کوتاه (I_{SC}) Temperature Coefficient برابر $\frac{mA}{^\circ C} 0.88$ است. معنی این ضریب این است که تأثیر افزایش دمای سطح مدول، افزایش جریان اتصال کوتاه را به همراه دارد.

با توجه به مقدار ضریب دما برای جریان اتصال کوتاه و مقدار جریان ISC، اگر دمای محیط ۴۰ درجه باشد، جریان اتصال کوتاه چند میلی‌آمپر بیشتر خواهد شد؟

شکل ۸- نمودار تغییرات ولتاژ ، جریان و توان با تغییر دما

توان الکتریکی مدول خورشیدی از حاصل ضرب ولتاژ (V_{mp}) در جریان الکتریکی (I_{mp}) به دست می‌آید. طبق شکل ۸ طبیعی است که با افزایش دما، توان کاهش خواهد یافت. چرا؟

کار عملی

اندازه‌گیری جریان اتصال کوتاه به دو روش و مقایسه مقدار اندازه‌گیری شده با مشخصه نامی:

وسایل مورد نیاز:

- مدول خورشیدی (مثلاً با مشخصات کاتالوگ شکل جدول ۲) یک عدد
- آمپر متر دیجیتال و انبری یک عدد
- دماسنج یک عدد

مراحل انجام کار:

مقدار جریان اتصال کوتاه I_{sc} در شرایط STC طبق شکل برابر $5/13 \text{ A}$ است و ضریب تأثیر دما در جریان اتصال کوتاه برابر $0/88 \frac{\text{mA}}{^\circ\text{C}}$ است. اندازه‌گیری جریان اتصال کوتاه با دو روش زیر امکان پذیر است.

روش اول - استفاده از آمپر متر انبری: برای این کار ابتدا مطابق شکل قطب مثبت و منفی آرایه را به یکدیگر متصل کنید. سپس مطابق شکل ۹ با استفاده از آمپر متر انبری مقدار جریان اتصال کوتاه را اندازه‌گیری کنید.

شکل ۹- اندازه‌گیری جریان اتصال کوتاه با آمپر متر انبری

روش دوم - استفاده از مولتی متر دیجیتالی

برای انجام این کار ابتدا، سیم هاب (پرآب) مولتی متر را در پایانه اندازه گیری جریان قرار دهید و کلید انتخاب رنج اندازه گیری را روی جریان زیاد (معمولاً $10A$) قرار دهید با اتصال قطب های مثبت و منفی خروجی مدول خورشیدی به پرآب قرمز و مشکی، مقدار جریان اتصال کوتاه در محیط دمای محل آزمایشی به دست می آید (شکل ۱۰).

شکل ۱۰- اندازه گیری جریان اتصال کوتاه با مولتی متر

مقادیر به دست آمده در شرایط آزمایش با مقدار ثبت شده در برگه مشخصات مدول یکی نیست. چرا؟ مقادیر اندازه گیری شده را در جدول ۳ ثبت نمایید.

جدول ۳- مقادیر اندازه‌گیری شده

ردیف	جریان ISC اندازه‌گیری شد	دمای محیط	جریان ISC ثبت شده در شرایط STC	ضرب تأثیر دما	تأثیر ضریب دما (مقدار پیش‌بینی شده)
۱	؟	مثلاً ۳۵ درجه	۵/۱۳	۰/۸۸	$(۳۵-۲۵) \times ۰/۸۸ = ۸/۸$ $۵/۱۳ + ۸/۸ = ۱۳/۹۳$
۲					

۲- کنترل شارژ:

کنترل شارژ در مسیر مدول خورشیدی، باتری و بار قرار دارد. برای نصب کنترل شارژ در سامانه به شکل ۱۱ می‌توان اتصالات باتری، بار و مدول خورشیدی را به صورت ترمینال و فیش ایجاد کرد. معمولاً نگهداری از کنترل شارژ در دوره‌های ۳ ماهه انجام می‌شود و بررسی وضعیت کنترل شارژ با مشاهده وضعیت چراغ‌های LED قابل تشخیص خواهد بود. اگر شارژ باتری کم باشد با مشاهده LED مربوط به باتری مانند شکل ۱۱ قابل تشخیص است.

شکل ۱۱- باتری کاملاً شارژ نیست

اتصال باتری به مدول خورشیدی با کنترل شارژ: هنگامی که شارژ باتری به مقدار مشخص و مناسب رسید باید جریان شارژ قطع و یا کاهش یابد، در غیر این صورت کنترل شارژ معیوب است. نقطه قطع ولتاژ^۱ کنترل کننده شارژ باتری باید مطابق با بیشترین میزان مجاز برای کاهش دشارژ باتری باشد. در جدول ۴ نشانه‌های بررسی و پایش کنترل شارژ از طریق وضعیت LED تعریف شده است.

جدول ۴- شرح وضعیت LED کنترل شارژ

نشانه کنترل شارژ	نشانهگر LED
	<p>سبز روشن: مدول خورشیدی در حال شارژ باتری است. سبز چشمک‌زن: ولتاژ سامانه بیشتر از حد معمول است.</p>
	<p>سبز روشن: سطح شارژ باتری در حد مناسبی است. سبز سوسو زدن آرام: باتری کامل شارژ شده است. زرد روشن: سطح شارژ باتری پایین است. قرمز روشن: بار قطع شده است.</p>
	<p>قرمز روشن: خروجی برقرار است. قرمز سوسو زدن آرام: اضافه بار. زرد روشن: سطح شارژ باتری پایین است (جریان بار ۱/۲۵ برابر جریان نامی به مدت ۶۰ ثانیه یا ۱/۵ برابر جریان نامی به مدت ۵ ثانیه). قرمز چشمک‌زن: بار اتصال کوتاه شده است.</p>

۱- Low Voltage Disconnect Set Point (LVD)

تذکر

اگر خروجی سامانه دچار اتصال کوتاه یا اضافه بار شد کنترل شارژ سریعاً قطع می‌شود. در این حالت تمام اتصالات بار را قطع کنید و بعد از چند ثانیه با آماده شدن کنترل شارژ، مجدداً بار را وارد مدار کنید.

فعالیت

متن زیر مربوط به نکات مهم در بازرسی و نگهداری از کنترل کننده شارژ است. چه نکات مهمی در این متن آورده شده است؟

Inspection and Maintenance

It is highly recommended that each user inspect the charge controller at least once per year to ensure longevity and optimal performance. Please follow this procedure:

1. Confirm that the correct battery type has been used.
2. Confirm that the current levels of the solar array and load do not exceed the controller ratings.
3. Inspect for loose, broken, or burnt wire connections and replace them if needed . make sure all terminals are tightened.
4. Press the SET button until number 16 is displayed to verify the lights are working properly.
5. Inspect for dirt, insects, and corrosion on the charge controller.
6. Check to make sure there is still enough space around the charge controller for maximum airflow.
7. Check to make sure the charge controller functions and LED indicators are working properly.
8. Make sure the PV array is clean and remove any debris.
9. Make sure all of the railing and PV bolts are tightened.

فعالیت

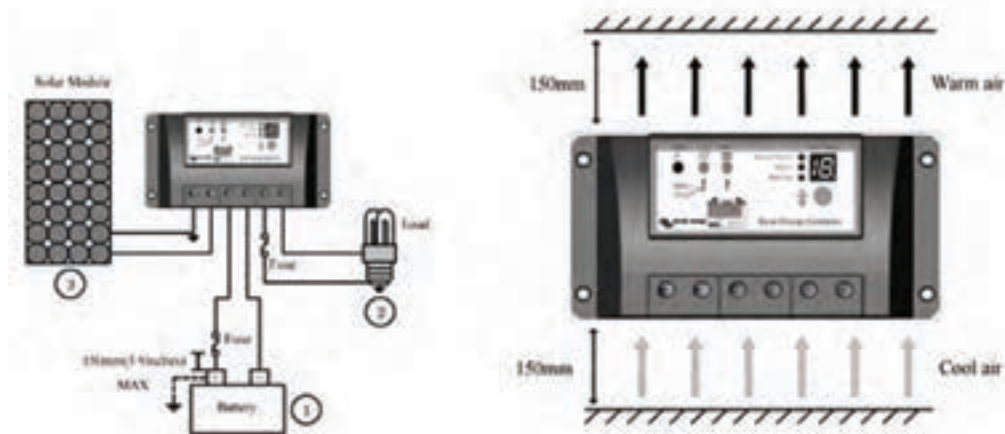

کاتالوگ یک کنترل شارژ را از اینترنت دانلود کرده و موارد ایمنی و بازرسی آن را به کلاس ارائه دهید.

تمرین

چه نکات حفاظتی نصب و سیم‌کشی کنترل شارژ در شکل ۱۲ نشان داده شده است.

شکل ۱۲

توجه داشته باشید زمانی که نور خورشید به مدول خورشیدی می‌تابد، باید کنترل کننده شارژ نشان دهد که سیستم در حال شارژ است، در غیر این صورت بلافاصله مسئول نصب را در جریان بگذارید.

– اتصال باتری به مدول خورشیدی بدون کنترل شارژ: در اتصال مستقیم باتری به مدول خورشیدی ممکن است جریان برگشتی از سمت باتری به مدول خورشیدی جریان یابد. در ضمن هیچ کنترلی روی شارژ باتری وجود ندارد. از طرفی مقدار ولتاژ خروجی مدول خورشیدی متغیر است (شکل ۱۳).

شکل ۱۳- اتصال مستقیم باتری به مدول

به طور مثال اگر دو روز متوالی باتری بدون واسطه به مدول خورشیدی متصل باشد ممکن است زمانی که باتری شارژ کامل شده است با تولید انرژی الکتریکی ماکزیمم از طرف مدول خورشیدی همزمان باشد. در این حالت باتری بدون نیاز به شارژ شدن زیر شارژ قرار می‌گیرد، بنابراین به یک واسطه کنترلی (کنترل شارژ) در نظارت شارژ و دشارژ باتری نیاز است.

تذکر:

هنگام اتصال کنترل شارژ حتماً باید به حفاظت پلاریته + و - دقت کرد، زیرا بعضی از کنترل شارژها به دلیل عدم برخورداری از حفاظت پلاریته در صورت عدم رعایت پلاریته، آسیب می‌بینند. (شکل ۱۴)

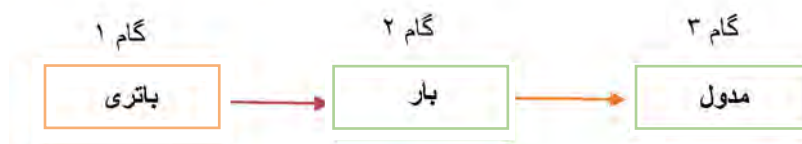
توالی اتصال قطعات به کنترل شارژ: برای اتصال قطعات به کنترل شارژ با رعایت پلاریته مثبت و منفی ابتدا باتری به کنترل شارژ متصل می‌شود بعد از آن بار به کنترل شارژ متصل می‌شود و در نهایت و آخرین مرحله مدول خورشیدی متصل خواهد شد (شکل ۱۵).

تذکر

اتصال مبدل به کنترل شارژ به منزله اتصال بار می‌باشد.

شکل ۱۴- اتصال باتری به کنترل شارژ

شکل ۱۵- مراحل نصب قطعات سامانه به کنترل شارژ

ایمینی

در صورت عدم رعایت توالی اتصالات ممکن است به کنترل شارژ آسیب وارد شود. در شکل ۱۶ چون در زمان اتصال باتری، مدول خورشیدی به کنترل شارژ متصل بوده است، فیوز حفاظتی سری شده با باتری، سوخته است. عواملی که روی طول عمر باتری اثرگذار خواهد بود عبارت است از:

- جریان واقعی
- زمان شارژ
- ولتاژ نهایی
- تعداد شارژ و دشارژ

شکل ۱۶ - فیوز آسیب دیده است.

تذکر:

چنانچه تعداد باتری کمتر از مقدار بار موردنظر باشد یا مقدار بار، بیشتر از حد توان باتری باشد، می تواند روی طول عمر باتری اثرگذار باشد. گاهی نیز در اثر عدم تغذیه مناسب، باتری شارژ کامل نمی شود. مثلاً باتری چراغ های خیابانی به دلیل چرخش مدول خورشیدی، کثیف شدن سطح مدول (هوای غبار آلود یا فصولات پرندگان) کاملاً شارژ نمی شود و بعضاً چراغ خاموش می ماند.

یکی از نکات دیگر مشخصه دستگاه کنترل شارژ درجه حفاظت (Ingress Protection) IP دستگاه است این پارامتر دلالت بر محل نصب و شرایط نصب دستگاه دارد. شرایطی نظیر میزان غبار، رطوبت، دما و تهویه در نصب کنترل شارژ بسیار مهم است.

کار عملی

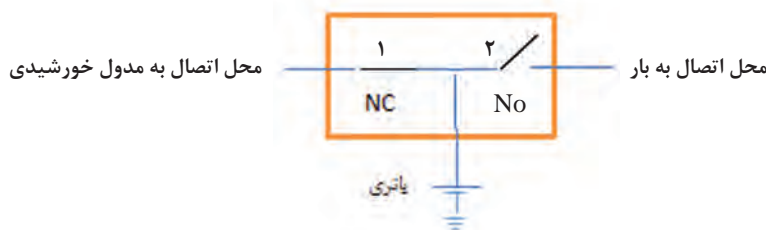

هدف: بررسی عملکرد کنترل شارژ

تجهیزات: کنترل شارژ ۱۲ ولت، بار، منبع تغذیه ولتاژ مستقیم، سیم و فیش رابط

شرح کار: یکی از فرایندهایی که در عملکرد دستگاه کنترل شارژ اهمیت دارد وظیفه کنترل شارژ و دشارژ باتری توسط این دستگاه است.

از نظر شماتیک عملکرد دستگاه کنترل شارژ قطع و وصل کلید در لحظات شارژ و دشارژ است. به عبارت دیگر با تغییر وضعیت کلیدهای داخل دستگاه اتصال باتری به مدول خورشیدی و بار کنترل می شود (شکل ۱۷).

شکل ۱۷- عملکرد کنترلی کنترل شارژ

کلید ۱، در حالت عادی بسته است (NC) و به معنی اتصال مدول خورشیدی به ورودی کنترل شارژ باتری است. ولی کلید ۲ در حالت عادی باز است (NO) یعنی مسیر بار (یا اینورتر) به باتری در حالت عادی قطع است. عملکرد شارژ و دشارژ دستگاه به شرح زیر است:

الف) عملکرد کنترل شارژ باتری: از یک منبع متغیر ولتاژ جریان مستقیم به جای باتری استفاده کنید. با قرار دادن این منبع به جای باتری می‌توان دو مرحله رفتار کنترل شارژ و دشارژ دستگاه را بررسی کرد. ابتدا مطابق شکل ۱۸ منبع تغذیه DC متغیر را به جای باتری قرار داده و ولتاژ منبع را گام به گام افزایش دهید. درحالتی که ولتاژ نامی باتری به دستگاه برسد LED سبز رنگ روشن می‌شود. این وضعیت حالت اتصال مدول به باتری را گزارش می‌کند. هنگامی که مقدار ولتاژ افزایش یابد LED خاموش شده و کلید وصل به مدول (کلید ۱) قطع می‌شود. این رفتار به این معنی است که باتری کاملاً شارژ شده و نیازی به تغذیه بیشتر از طرف مدول خورشیدی نیست. مقادیر این دو حد را یادداشت کنید و با برگه مشخصات فنی دستگاه مطابقت دهید.

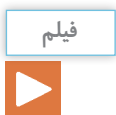
شکل ۱۸- تست کنترل شارژ

ب) عملکرد دشارژ باتری: در این وضعیت با اتصال بار به کنترل شارژ آزمایش قبل را مجدداً تکرار کنید. با افزایش ولتاژ منبع تغذیه، کلید شماره ۲ به حالت بسته تغییر وضعیت داده و باتری به بار متصل می‌شود. (اگر بار لامپ انتخاب شود روشن می‌شود). با کاهش ولتاژ منبع تغذیه که به معنی دشارژ باتری است کلید ۲ به حالت قطع می‌رود تا با گذشت زمان باتری مجدد به شارژ اولیه برسد (شکل ۱۹).

شکل ۱۹- حالت کنترل دشارژ

عملکرد شارژ و دشارژ باتری

ایمنی

محدوده ۶۰۰ VDC همراه با شوک الکتریکی و برق‌گرفتگی است.

تذکر

در تمامی مسیر سیم مثبت و منفی باید از یکدیگر جدا باشد.

۳- باتری

باتری‌های سرب-اسیدی دارای عمر متوسط ۵ سال بوده و دارای بیشترین هزینه تعمیر و نگهداری در سامانه به دلیل عمر کوتاه نسبت به دیگر اجزای سامانه خورشیدی است. بنابراین دقت در نوع استفاده و انجام عملیات نگهداری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (شکل ۲۰). پیش از انجام عملیات نگهداری باید سامانه به ترتیب مراحل زیر خاموش و ایزوله شود.

شکل ۲۰- باتری سامانه فتوولتائیک

- ۱- ابتدا تمامی بارهای متصل شده به سامانه خورشیدی خاموش شود.
 - ۲- پنل و اینورترها با استفاده از کلیدهای جداکننده مربوطه، جداسازی شوند.
 - ۳- بانک باتری با استفاده از کلیدها و فیوزهای مربوط به بانک باتری، جداسازی شود.
- تذکر:
- برای جدا کردن فیوزها ابتدا باید فیوزهای ترمینال مثبت و فیوز متصل به قطب مثبت بانک باتری خارج شوند و سپس فیوزهای ترمینال منفی خارج شود.
- ۴- اتصالات و ترمینال‌های باتری‌ها با جوش شیرین و فرچه مخصوص شسته و تمیز شوند.
 - ۵- الکترولیت باتری: در صورت کم شدن الکترولیت باتری با آب مقطر باید پر شود.
- باتری‌های سرب-اسیدی نباید بیش از چند روز در حالت دشارژ کامل باقی بمانند. این حالت به سرعت باتری را غیرقابل استفاده خواهد کرد.
 - بعد از هر بار دشارژ عمیق، مثلاً شب‌ها یا روزهای ابری، باتری باید به صورت کامل شارژ شود. عدم شارژ مجدد به صورت کامل (حتی نیمه شارژ) عمر باتری را به کمتر از یک سال کاهش خواهد داد.

فعالیت

متن زیر به چه نکاتی در بازرسی از طریق مشاهده باتری اشاره می‌کند؟

A visual inspection should be done to assess the general condition of the system's batteries. Check for any electrolyte leak, cracks in the batteries, or corrosion at the terminals or connectors.

- ۶- بازدید و مشاهده منظم شارژ و دشارژ باتری‌ها هر ۳ ماه یک‌بار.
- تمیز بودن ترمینال‌ها (ماهانه یکبار پایانه باتری تمیز شود).
- سطح الکترولیت در باتری‌های اسیدی
- نشأت الکترولیت به بیرون

- اندازه گیری ولتاژ باتری
 دو نمونه نگهداری ضعیف باتری در شکل ۲۱ نشان داده شده است. سولفاته شدن قطب و نشستی باتری به دلیل عدم نگهداری درست اتفاق افتاده است.

شکل ۲۱- سولفاته و نشستی باتری

فعالیت

متن زیر چه تذکر مهمی در مورد جلوگیری از آتش سوزی توسط باتری را بیان کرده است؟

WARNING: Risk of explosion or fire! Never short circuit battery positive(+) and negative(-).

Do not smoke or light fire near batteries. Batteries produce hydrogen gas which is highly flammable.

سطح مناسب شارژ: سطح مناسب ولتاژ باتری در حالت استراحت (عدم شارژ و دشارژ) باید مطابق جدول باشد. اگر ولتاژ باتری ۱۰ درصد بالاتر یا کمتر از مقدار معین شده باشد، عملیات یکسان سازی شارژ مطابق راهنمای سازنده انجام و ولتاژ دوباره اندازه گیری شود. در صورت عدم رسیدن به ولتاژ مشخص شده در جدول ۵ بعد از انجام عملیات یکسان سازی ولتاژ، باتری معیوب بوده و باید تعویض شود.

جدول ۵- سطح ولتاژهای مجاز باتری

ولتاژ قابل قبول بعد از انجام عملیات یکسان سازی شارژ	ولتاژ غیر قابل قبول (کمتر از)	ولتاژ نامی (ولت)
۲ تا ۲/۲	۱/۹	۲
۱۲ تا ۱۳/۲	۱۱/۴	۱۲
۲۴ تا ۲۶/۴	۲۲/۸	۲۴
۴۸ تا ۵۲/۸	۴۵/۶	۴۸

اطلاعات زیر نیز در مورد باتری حتماً باید از سازنده آن دریافت شود:

- ۱- توصیه سازنده برای ماکزیمم میزان دشارژ مجاز باتری ها.
- ۲- بازه زمانی توصیه شده برای انجام یکسان سازی شارژ باتری ها.
- ۳- جدول ولتاژ باتری ها متناسب با مقدار شارژ.

WARNING Do not use any metal files or other harsh abrasives (eg. sand paper) to remove corrosion or oxidation from terminals or posts as this may cause a poor fit when terminals are reconnected.

ایمنی:

نکات ایمنی هنگام نگهداری یا تعویض باتری:

- هنگام تعمیر و نگهداری باتری فرسوده، باید از عینک ایمنی استفاده شود.
- برای جلوگیری از تماس با اسید باتری، باید از دستکش‌های حفاظتی و دستکش لاستیکی مقاوم در برابر مواد شیمیایی استفاده شود.
- در صورتی که نشأت اسید وجود دارد، برای خنثی‌سازی اسید از آب و محلول سود دوکربنات استفاده شود.
- برای انجام هرگونه تعمیر و نگهداری از ابزار دسته‌دار عایق استفاده شود.

۴- اینورتر

اینورتر باید قابلیت تغذیه بار در ولتاژ و فرکانس مورد نظر را داشته باشد. بیشتر مبدل‌های مجزا از شبکه برق برای جداسازی بخش DC و AC از یکدیگر با یک ترانسفورماتور ایزوله به بار متصل می‌شوند (شکل ۲۲).

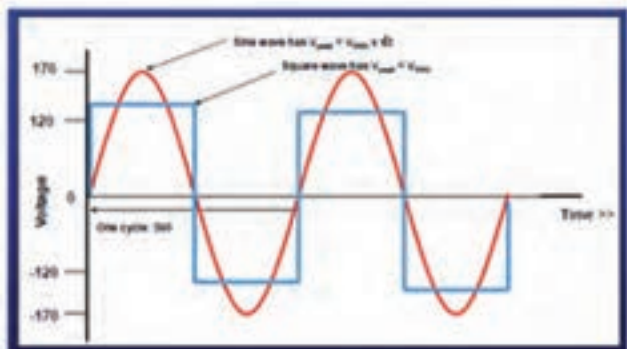
شکل ۲۲- اینورتر مستقل از شبکه

برخی از مبدل‌ها با توان کم، شکل موج مربعی یا شبیه سینوسی دارند. این‌گونه شکل موج‌ها در راه اندازی الکتروموتورها ایجاد مشکل می‌کنند (شکل ۲۳).

توجه:

زمانی که مبدل روشن است و به بار متصل نیست می‌تواند جریان بی‌باری مصرف کند و این جریان باعث تخلیه باتری شود.

معمولاً ساختمان اینورتر و کنترل شارژ از فیوز برای حفاظت استفاده شده است، ولی می‌توان با استفاده از کلید و فیوز مناسب حفاظت و ایزوله کردن هر قسمت را به‌طور کامل انجام داد. این کلید و فیوز در محل‌های زیر قرار می‌گیرد.

شکل ۲۳- شکل موج خروجی اینورتر

- ۱- بین مدول خورشیدی و شارژ کنترلر
- ۲- بین شارژ کنترلر و باتری
- ۳- بین باتری و اینورتر

متن زیر چه اخطار مهمی در مورد محل نصب اینورتر بیان کرده است؟

WARNING : Burn hazard

Do not install in a location where people can accidentally come into contact with the front of the inverter. High temperatures can be present on the face of the inverter, causing a potential burn hazard.

کار عملی

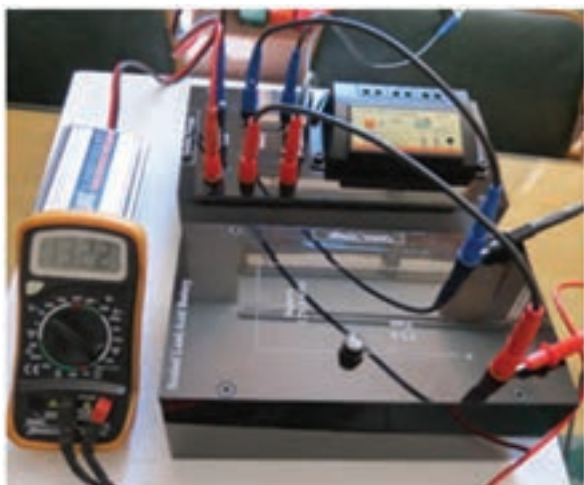
اندازه‌گیری شارژ باتری و تست مبدل ولتاژ (اینورتر)

				
منبع تغذیه (مدول خورشیدی)	کنترل شارژ	سیم رابط	مبدل و بار	مولتی‌متر

تجهیزات: کنترل شارژ ۱۲ ولت، بار، مولتی‌متر، مدول خورشیدی ۱۷ ولت، سیم و فیش رابط
شرح کار: شارژ باتری یکی از فرایندهای مهم و زمان‌بر در سامانه فتوولتاییک است. برای اطمینان از عملکرد صحیح شارژ باتری مطابق شکل ۲۴ قطعات را با رعایت توالی نصب مونتاژ کنید.
 سپس با اندازه‌گیری مداوم ولتاژ دو سر باتری از صحت و کیفیت باتری اطمینان حاصل کنید و جدول ۶ را تکمیل کنید.

جدول ۶- شارژ باتری و وضعیت LEDها

وضعیت LED مربوط به باتری	وضعیت LED مربوط به باتری	مقدار ولتاژ اندازه‌گیری شده دو سر باتری
وضعیت LED مربوط به مدول خورشیدی		

شکل ۲۴- مراحل شارژ باتری

در مرحله دوم پس از شارژ کامل باتری، بار، مثلاً یک لامپ به خروجی اینورتر متصل کنید و با گذشت زمان جدول ۷ را تکمیل کنید.

جدول ۷- وضعیت باتری و مصرف کننده

مقدار ولتاژ اندازه گیری شده دو سر باتری	وضعیت LED مربوط به باتری	وضعیت نور لامپ (بار متصل به مبدل)

در مورد نتایج به دست آمده (شکل ۲۵) با گروه های دیگر تبادل نظر کنید و نتیجه گیری نمایید. آیا باتری استفاده شده با توجه به آمپرساعت و جریان بار مصرفی عملکرد درستی دارد؟

شکل ۲۵- شارژ باتری

دوره نگهداری سه ماهه اینورتر سامانه فتوولتاییک: نگهداری از اینورتر در چند مرحله آورده شده است:

- ۱- بررسی عملکرد صحیح: ولتاژ خروجی 230° ولت، فرکانس 50° هرتز و توان در محدوده نرمال باشد.
- ۲- تمیز کردن اینورتر به ویژه قسمت‌های مربوط به خنک‌سازی دستگاه با دستمال خشک انجام گیرد.

فعالیت

متن زیر چه اخطار مهمی در مورد خنک شدن اینورتر بیان کرده است؟

Import: The inverter will reduce its energy output to protect its electronic circuits from overheating and possible damage in high heat conditions. For maximum output in hot climates, mount the inverter in a shaded location with good air flow

- ۳- پاک کردن حشرات موذی از رو و داخل دستگاه به خصوص در قسمت‌هایی از دستگاه که باید خنک شود.
- ۴- اطمینان از عملکرد صحیح اینورتر از طریق LED و صفحه نمایشگر روی دستگاه حاصل شود.
- ۵- بررسی دمای عملکرد دستگاه و روشن بودن فن‌های خنک‌کننده بررسی شود.
- در صورت خاموش بودن فن‌ها (بی صدا شدن اینورتر) و غیرعادی بودن دما، سریعاً سیستم خاموش شود.
- ۶- تست عملکرد آماده به کار

فعالیت

متن زیر چه اخطار مهمی در مورد سیم‌کشی اینورتر بیان کرده است؟

WARNING: Shock hazard

Before wiring the inverter, ensure the main breaker in the primary utility breaker box is switched off. Switch this breaker on only after all wiring is completed as instructed in the procedures.

برای تست این عملکرد ابتدا باید تمامی مصارف متصل به سیستم خورشیدی را خاموش کرد. سپس اینورتر روی حالت مذکور قرار داده شود. پس از این با روشن کردن کوچک‌ترین مصرف‌کننده موجود، اینورتر باید سریعاً شروع به کار کند.

با به حداقل رساندن تجمع گردوغبار می‌توان نگهداری خوبی از اینورتر به عمل آورد. برای این کار با یک پارچه خشک هر نوع گردوغبار انباشته شده را تمیز کنید. برای اطمینان از اینکه تمام شاخص‌های مانند چراغ‌های LED در حال کار و سیم منتهی به این دستگاه شل نشده بررسی به عمل آورید.

فعالیت

متن زیر چه هشدار مهمی در مورد جلوگیری از خسارت به اینورتر بیان کرده است؟

CAUTION: Equipment damage

To prevent damage to the inverter, the array voltage must never exceed 600 V_{oc} (open circuit voltage) under any condition.

زمان بندی نگهداری و بازدید قطعات: برای بازدید دوره ای قطعات سامانه فتوولتاییک مطابق با جدول ۸ می توان یک فهرست واریسی تهیه و مراحل پایش سامانه را دنبال کرد.

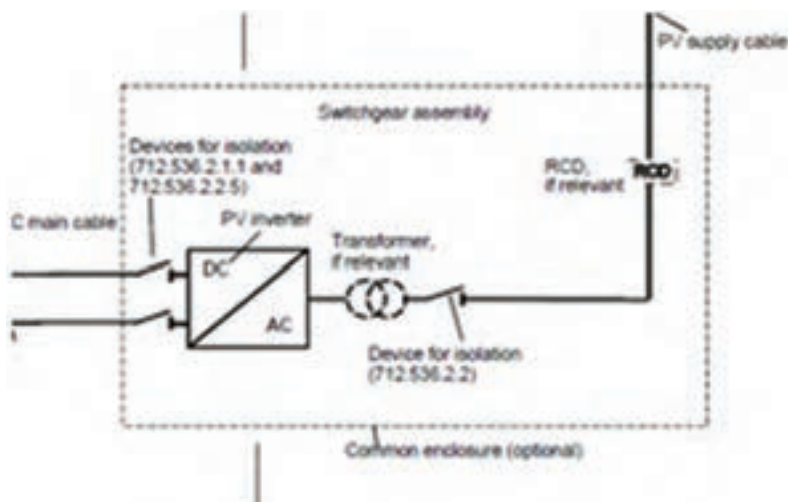
جدول ۸- زمان بندی بررسی قطعات سامانه

سه ماه یک بار	ماهانه	هفتگی	نگهداری سامانه فتوولتاییک
		☑	مشاهده و بازرسی سیم کشی و لامپها
☑			بررسی مدول خورشیدی
	☑	☑	بازرسی باتری
			تمیز کردن باتری
		☑	بازرسی سیم کشی
		☑	اینورتر و کنترل شارژ
		☑	کنترل شارژ
	☑		بررسی آب باتری

یکی از موارد مهم نگهداری سامانه فتوولتاییک اطمینان از وجود ترانسفورماتور ایزوله بعد از اینورتر و قبل از اتصال بخش AC به بار است، که با علامت در نقشه نشان داده می شود. اگر ترانسفورماتور ایزوله موجود نباشد حتماً اینورتر باید با چارچوب فلزی آرایه ها همبندی شود.

در نقشه شکل ۲۶ محل قرار گرفتن اینورتر ترانسفورماتور ایزوله را مشخص کنید.

فعالیت

شکل ۲۶- محل قرار گرفتن ترانسفورماتور ایزوله

برچسب روی قطعات

نصب برچسب روی قطعات، احتمال خطر ناشی از عدم شوک الکتریکی به دلیل عدم اطلاع از ماهیت قطعات را کاهش می‌دهد. برچسب برای قطعات زیر ضروری است:

- ۱- همه هادی‌ها: کابل‌های dC و کابل‌های AC
- ۲- نقاط جداکننده: طرف dC اینورتر، طرف AC اینورتر
- ۳- علائم هشدار: تابلو اتصالات مدول (اطلاع دهد که اتصالات برقرار در طی روز است)، عدم قطع اتصالات dC در حالی که سامانه به بار متصل است.

شکل ۲۷- برچسب حفاظتی

برچسب‌های داده شده شکل ۲۷ مربوط به کدام قسمت سامانه بوده و حامل چه پیامی است؟

فعالیت

ایمنی

خروجی مدول خورشیدی (بخش dc) در هنگام تابش خورشید دارای ولتاژ الکتریکی است.

مشخصه‌های الکتریکی داده شده در شکل ۲۸ را با یکدیگر مقایسه کنید.

فعالیت

سه خانه	تک خانه	چراغ راهنمایی
۱۲۷ DC	۱۲۷ DC	ولتاژ کار کرد
۱۵W	۵W	توان چراغ
عدد ۳۷۳	عدد ۱۳۴	تعداد LED
۴۰mm	۴۰mm	قطر ماژول
ip ۶۵	ip ۶۵	درجه حفاظت
۳۰ وات	۱۰ وات	پنل خورشیدی
۳*۷۱۵ آمپر ساعت	۱*۷۱۵ آمپر ساعت	باتری خورشیدی
پلی کربنات و لوله فلزی	پلی کربنات و لوله فلزی	جنس بدنه
۴۶*۵۰*۱۵۴cm	۳۶*۴۶*۷۰cm	ابعاد
۲۵۴kg	۲kg	وزن

شکل ۲۸- مشخصه سامانه چراغ راهنمایی رانندگی از نوع خورشیدی

حفاظت در سامانه‌های فتوولتاییک

مقدمه

حفاظت از سیستم فتوولتاییک برای محافظت از افراد و سامانه در دو بخش همبندی و اتصال زمین انجام می‌شود.

همبندی در نصب آرایه‌های فتوولتاییک:

یکی از مراحل مهم نصب آرایه‌های خورشیدی همبندی پایه‌های فلزی و اینورتر است. این کار به معنی هم‌پتانسیل کردن قطعات فلزی و برای ایمنی سامانه انجام می‌شود. همبندی توسط تسمه فلزی قابل انعطاف انجام می‌شود (شکل ۲۹).

شکل ۲۹- همبندی در سامانه فتوولتاییک

● **حفاظت و اتصال زمین:** هدف از زمین کردن سامانه فتوولتاییک این است که اطمینان ایجاد شود که در هیچ شرایطی بین دو نقطه فلزی بی حفاظ سامانه ولتاژی القا نمی شود. به منظور حفاظت افراد و دستگاه‌ها، استفاده از سیستم ارت و زمین کردن تجهیزات مطابق روش‌های استاندارد^۱ ضروری است. سیستم زمین کردن به گونه‌ای طراحی شود که باعث ایجاد اضافه ولتاژی فراتر از مقدار نامی تجهیزات متصل شده به شبکه برق نشود و همچنین نباید موجب اختلال در هماهنگی حفاظت خطای زمین در شبکه برق شود. مطابق شکل کلیه قسمت‌ها نظیر باتری، میدل، آرایه و جعبه اتصال باید به اتصال زمین وصل شود (شکل ۳۰). مقاومت عایقی بین اتصالات نیز اهمیت دارد که در فیلم به آن اشاره شده است.

فیلم

اندازه‌گیری مقاومت عایقی به مدت ۴:۲۳"

شکل ۳۰- همبندی بدنه فلزی آرایه‌ها و اینورتر

برای اجرای اتصال زمین اینورتر و بدنه فلزی پایه‌ها می‌توان از میله‌های مسی مطابق شکل ۳۱ استفاده کرد. این میله روی بدنه فلزی میکرواینورتر محکم پیچ می‌شود. اندازه میله مسی به اندازه طول آرایه انتخاب می‌شود (شکل ۳۲).

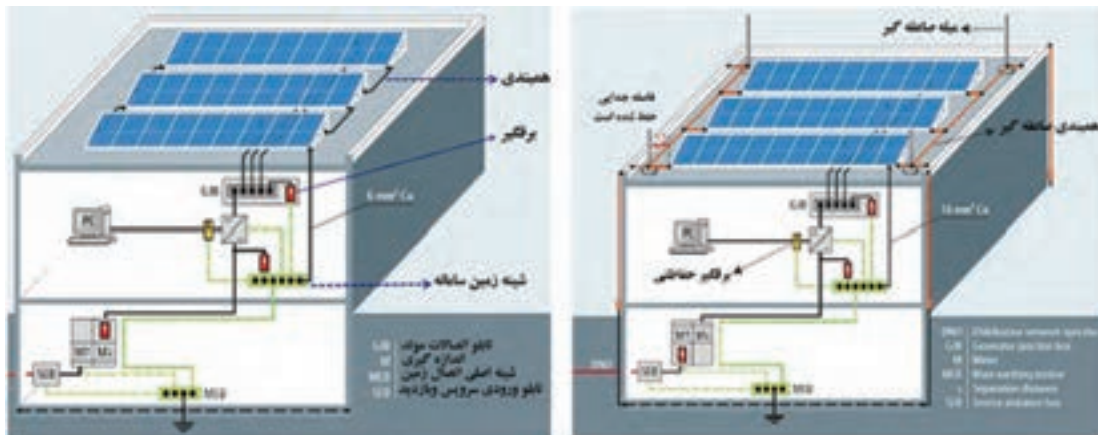

شکل ۳۱- اتصال زمین

با توجه به آنچه در واحد یادگیری همبندی و صاعقه‌گیر فرا گرفته‌اید نقش همبندی و صاعقه‌گیر در شکل ۳۳ را تفسیر کنید.

فعالیت

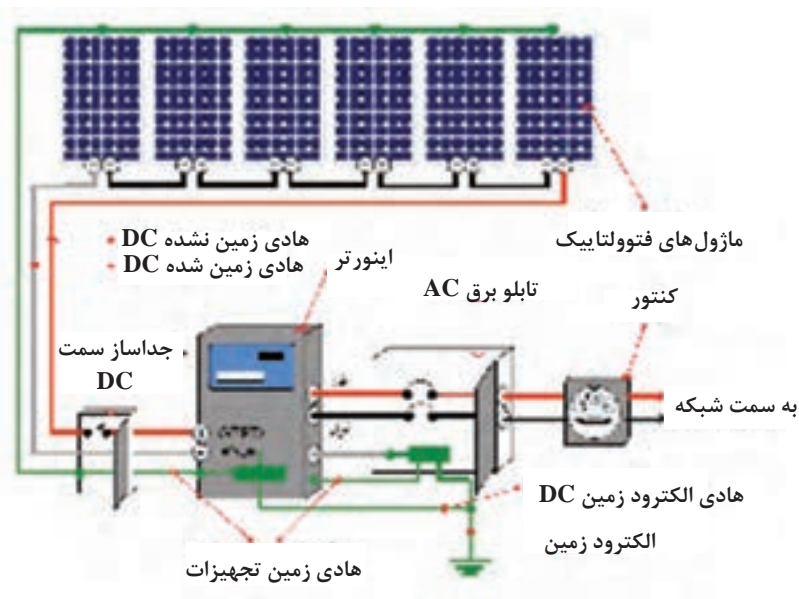

شکل ۲۲- اتصال برق گیر و همبندی با اتصال زمین

در مورد هادی زمین شده و زمین نشده در شکل ۳۳ بحث و تبادل نظر کنید.

فعالیت

شکل ۳۳

● مقررات اتصال زمین سیستم های فتوولتاییک

- برای آرایشی از صفحات فتوولتاییک اگر ماکزیمم ولتاژ سیستم بیشتر از ۵۰ ولت است، در سمت DC یکی از سیم های حامل جریان (غالباً هادی منفی) باید زمین شود. همچنین در سمت AC سیم نول باید زمین شود (شکل ۳۴).

شکل ۳۴- اتصال زمین آرایه خورشیدی

- بعد از اتصال میکرواینورتر به میله مسی در انتهای میله مسی ابتدا به بدنه فلزی پایه‌های همبندی شده متصل می‌شود. بعد از این کار سر میله مسی به اتصال زمین متصل می‌شود.
- رعایت موارد زیر اهمیت نگهداری در بخش حفاظتی را بیان می‌کند.
- مقاومت سیستم زمین کمتر از ۲ اهم باشد .
 - تمام سطوح فلزی بی حفاظ که می‌تواند برقرار باشد، باید از طریق هادی و یا ارتباطات مکانیکی که وظیفه زمین کردن تجهیزات را دارند، زمین شوند.
 - هادی زمین در سمت پنل‌ها و در سمت مدار خروجی، باید حداقل ظرفیت عبور جریانی معادل ۱/۲۵ برابر جریان اتصال کوتاه پنل‌ها را داشته باشد.
 - برای حفاظت تابلو اتصالات میله مسی متصل شده به زمین به بدنه جعبه اتصالات و سربندی سامانه فتوولتاییک نیز باید اتصال الکتریکی داشته باشد (شکل ۳۵).

شکل ۳۵- اتصال میله مسی به بدنه تابلو اتصالات

- به دلیل وجود هر دو نوع ولتاژ AC و DC باید هر دو طرف اتصال زمین شود. برای این کار هر دو اتصال به یک الکتروود زمین متصل شود.

شکل ۳۶- سامانه فتوولتائیک بدون اتصال زمین که منجر به آتش سوزی شده است.

- اجزای موجود در سامانه باید از لحاظ الکتریکی به هم متصل بوده (همبند باشند) و در نهایت سازه باید به سیستم زمین متصل شود (شکل ۳۶).
- سیستم زمین باید مطابق با استانداردهای موجود اجرا شده، هادی‌های سیم زمین باید حداقل با سایز 6 mm^2 برای جنس هادی مسی، 10 mm^2 برای جنس هادی آلومینیومی باشد. سیم زمین می‌تواند از همان مسیر سیم‌های سامانه عبور داده شود.
- سازه باید حداقل از ۲ نقطه به شینه اصلی سیستم زمین متصل باشد.

مقاومت اتصال زمین سامانه فتوولتائیک را توسط میگر اندازه‌گیری نمایید.

فعالیت

کار عملی

فیلم شماره ۱ را نگاه کنید و مشابه این کار را برای سامانه فتوولتائیک انجام دهید. نتیجه را در دفتر گزارش کار ثبت کنید.

هزینه نگهداری سامانه

هزینه نگهداری سامانه فتوولتائیک نسبت به مولدهای سوخت فسیلی بسیار کمتر است. در جدول ۹ هزینه‌های نگهداری سالانه را معادل یک درصد هزینه تجهیزات نشان داده است.

جدول ۹- هزینه اولیه و نگهداری سامانه

هزینه‌های متغیر	سرمایه‌گذاری اولیه
۱- تعویض اینورتر: توصیه می‌شود که در طول عمر سیستم هزینه یک‌بار تعویض اینورتر لحاظ شود.	پنل فتوولتائیک ۴۵ تا ۵۰٪
۲- نگهداری و تمیزکاری مدول‌ها	سازه نگهدارنده ۵۰٪
۳- هزینه سالانه سیستم فتوولتائیک معادل ۱٪ هزینه تجهیزات	اینورتر ۲۰ تا ۲۵٪
	هزینه نصب و راه‌اندازی سیستم ۲۰ تا ۳۰٪

عیوب سامانه فتوولتاییک: بررسی و تعیین وضعیت عیوب ظاهری تجهیزات سامانه فتوولتاییک و رفع عیب مطابق جدول شماره ۱۰ قابل انجام خواهد بود. در جدول ۱۱ نیز فهرست واریسی الکتریکی سامانه فتوولتاییک آورده شده است.

جدول ۱۰- چک لیست بررسی سامانه های فتوولتاییک بعد از نصب و بهره برداری

ردیف	قطعات / تجهیزات	توضیحات	چاره اندیشی / اقدام
۱	مدول های فتوولتاییک	کنترل و بازدید گرد و غبار و نخاله های موجود بر روی صفحه مدول فتوولتاییک	باید به صورت تمیز پاک شود. برای تمیز کردن فقط از آب استفاده شده و استفاده از سایر حلال مجاز نمی باشد.
		کنترل و بازدید سلامت فیزیکی و ظاهری کلیه مدول های موجود در سیستم	جایگزین نمودن مدول آسیب دیدن با مدول سالم با همان مشخصات فنی
		کنترل و بازدید کابل های شل شده در ترمینال های موجود مربوط به مدول های فتوولتاییک، آرایه های فتوولتاییک و سایر موارد مشابه	محکم نمودن اتصالات مربوطه
		چک کردن اتصالات کابل ها	جایگزین نمودن کابل ها، در صورت نیاز
۲	اینورتر فتوولتاییک	کنترل و بازدید قابلیت های اینورتر اعم از قابلیت قطع اتوماتیک (در صورت نبود منبع توان شبکه)	جایگزین نمودن اینورتر در صورت وجود چنین خطایی
		کنترل و بازدید شرایط تهویه هوا	تمیز نمودن گرد و خاک و غبار موجود در سیستم تهویه هوا
		کنترل و بازدید کابل های شل شده در ترمینال های موجود در اینورتر	محکم نمودن اتصالات مربوطه
		کنترل و بازدید دمای عملکرد (در صورت غیر نرمال بودن)	جایگزین نمودن
۳	کابل	کنترل و بازدید شرایط کابل ها، اعم از ساییدگی و پارگی	جایگزین نمودن کابل ها، در صورت نیاز
		کنترل و بازدید ترمینال کابل ها جهت مشاهده علائم سوختگی، نقطه جوش یا ذوب شدگی و یا شل شدن اتصالات	محکم نمودن اتصالات مربوطه یا جایگزین نمودن تجهیزات مربوطه در صورت نیاز
۴	جعبه تقسیم یا جعبه اتصالات	کنترل و بازدید ترمینال کابل ها اعم از ساییدگی و پارگی یا شل شدگی	محکم نمودن اتصالات مربوطه یا جایگزین نمودن تجهیزات مربوطه در صورت نیاز
		کنترل و بازدید (برچسب) تذکرات هشدار دهنده	جایگزین نمودن برچسب تذکرات هشدار دهنده در صورت لزوم
		کنترل و بازدید ظاهر فیزیکی	جایگزین نمودن

جایگزین نمودن	کنترل و بازدید قابلیت عملکرد عایق‌ها	تجهیزات عایقی	۵
جایگزین نمودن در صورت لزوم	کنترل و بازدید شرایط کابل‌های مربوط به سیستم زمین	سیستم زمین یا ارتینگ مربوط به نیروگاه فتوولتاییک	۶
محکم نمودن اتصالات مربوطه	کنترل و بازدید ظاهری و فیزیکی اتصالات مربوط به سیستم زمین		
عیب‌یابی و جایگزین نمودن در صورت لزوم	کنترل و بازدید پیوستگی کابل سیستم زمین		
جایگزین نمودن در صورت لزوم	کنترل و بازدید شرایط اتصال کابل	اتصال فلزی استراکچر سیستم فتوولتاییک مربوط به ارت رعدوبرق	۷
محکم نمودن اتصالات مربوطه	کنترل و بازدید و رویت ظاهری و فیزیکی اتصال کابل		
عیب‌یابی و جایگزین نمودن در صورت لزوم	کنترل و بازدید پیوستگی اتصال ارت رعد و برق		

جدول ۱۱- نمونه برگ فهرست واریسی مشخصات الکتریکی سامانه فتوولتاییک

ردیف	مشخصات الکتریکی سامانه فتوولتاییک	مقدار اندازه‌گیری شده	مقدار ثبت شده در شرایط STC	مقادیر صحیح است / نیاز به بررسی دارد
۱	مدول خورشیدی	VOC		
		ISC		
۲	سیم‌کشی	سیم فاز (mm^2)	***	
		سیم زمین (mm^2)	***	
۳	مقاومت عایقی	ولتاژ آزمون	***	
		قطب مثبت با زمین $M\Omega$	***	
		قطب منفی با زمین $M\Omega$	***	
۴	توان و نقطه کار	$V_{mp(v)}$		
		$I_{mp(A)}$		
		$pmP_{(w)}$		

ارزشیابی شایستگی نگهداری و حفاظت سامانه فتوولتاییک

شرح کار:

- اهمیت نگهداری از سامانه فتوولتاییک
- نگهداری از طریق مشاهده و اندازه‌گیری
- ترجمه متون فنی نگهداری و ایمنی قطعات سامانه
- برچسب روی قطعات

استاندارد عملکرد: بررسی عملکرد قطعات سامانه از طریق کنترل رفتار آنها و ترجمه متون فنی

شاخص‌ها:

- تغییر رفتار قطعات سامانه
- تغییر LED کنترل‌کننده شارژ
- مشاهده و اندازه‌گیری کمیت‌های ولتاژ و جریان سامانه

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: فضای مناسب - ابزار مناسب - مدت زمان متناسب با حجم کار
 ابزار و تجهیزات: ابزار عمومی سیم‌کشی برق - باتری لید اسید - اینورتر - لباس کار - مدول خورشیدی - کنترل شارژ باتری - اینورتر و اتصالات و کابل

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	تشخیص رفتار سامانه از روی وضعیت LED	۲	
۲	تغییر موارد ایمنی و حفاظتی به زبان اصلی	۱	
۳	تشخیص عیوب سامانه	۲	
۴	برچسب‌خوانی روی قطعات	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: کسب اطلاعات کار تیمی مستندسازی ویژگی شخصیتی	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

